

קנה א מ"י פ"ג מהל'
לשות הלכה יז סמנ
עשין כ טושע' א"ש' פי'
קנב ספק ו וסמן קנה
ספק ד'
קנו ב מ"י פ"ג מהל'
קנו ג ד ה ו ז מ"י סס
הלכה טו סמנ עשין
פד'
קנה ח מ"י סס ה' ד'
קנב ט מ"י סס פ"ג
הלכה ד סמנ עשין
פג:

תוס' ר"י הוקן

חשיב ליה אלא מרד'
דאיתיה בעל כרחו
דאדון ושחרור ליתיה
אלא מרעתה דאדון:
שכר בטלה כשמגבהת
מצאתה: דליתיה לאב.
שלא הספיק לגבות עד
שמה: שילוחו. והתיב
וכי תשלחנו חפשי
מעמך לא תשלחנו
רקס: בורח. השלמה
בעי שישלים כמה שברח

לעזי רש"י

ורוא"ה. פירוש יבנה
(רש"י וקנא ככ נכ).
(וואלעל):

ליקובי רש"י

בן מ' שנים שהביא
שערות שומא ואפי'
ל"י יוסי גברי יהודה
ומנן ט' ועד כן י"ג
ויום אחד פלוגתא.
שומא. ורוא"ה לנע"ז
ודנה לרגל שער כה
(גנה מו). דיוקרת.
מקום (תענית נב).
והתנחלתם. עבדים
כעבדים (כתובות מג).

הנהגות וצינונים

א) צ"ל 'ה (יעב"ץ).
וכ"ה ברפוס קושטא):
ב) פי' גאון יוד קרת
שם עיר כהנאי דפ'
סדר תעניות כג ע"ב
א"ר יוסי דמן יוד קרת
(גליון: ג) דפוס' ובתי'
אמר ליה אביי:
ד) צ"ל שילוחו (עי'
הנהגות והערות על
מהרש"ל).
מגיה ג"י שלנו בגרעון
כסף מעניקין לו
ששילוחו מעמך:
ה) נראה דכאן צ"ל
הפסק נקדה (כתב"י
גמ') ליתא תיבת
"מנו"ן [1] בדפוס'
ושילוחו וברפוס'
שילוחו: [2] אולי צ"ל
מכל מקום (רש"ש):

והא ארבעה קתני. נראה דדייק מהא דקתני ואי אהא יכול לומר
ארבעה בחד מכן למשמע דנחית לפרושי כוליה וליכא למימר
דדייק מוקתני ארבעה מעניקים להן דהא אמר צפ"צ דקטוה (דף טו.)
תנא ושייר אע"ג דתנא מניינא גבי הא דלמרינן ג' מקומות * הלכה

למטה * דתניא * בין תשע שנים שהביא שתי
שערות שומא מבן מ' שנים ויום אחד עד בין
י"ב שנה ויום אחד ועודן בו שומא ר' יוסי בר'
יהודה אומר סימן בן י"ג שנה ויום אחד דברי
הכל סימן מתיב רב ששת ר' שמעון אומר ד'
מעניקים להם ג' באיש וג' באשה ואי אתה
יכול לומר ד' באחד (ה) לפי שאין סימנים
באיש ואין רציעה באשה ואם איתא ניתני
נמי מיתת אב וכ"ת ה"נ תנא ושייר והא ארבעה
קתני וכי תימא תנא דבר שיש לו קצבה קתני
ודבר שאין לו קצבה לא קתני והא סימנין
דאין להם קצבה וקתני וכי תימא ה"נ כדרב
ספרא והאיכא מיתת אדון דאין להם * קצבה
וקתני מיתת אדון נמי לא קתני ואלא ארבעה
מאי ניהו שנים ויובל ויובל של רציעה
ואמה העבריה בסימנים ה"נ מסתברא דקתני
סיפא אי אתה יכול לומר ארבעה באחד מהם
לפי שאין סימנים באיש ואין רציעה באשה
ואם איתא באשה מיהא משכחת לה ארבעה
שמע מינה מתיב רב עמרם * ואלו מעניקים
להם היוצא בשנים ויובל ובמיתת האדון
ואמה העבריה בסימנים ואם איתא ניתני
נמי מיתת אב וכי תימא תנא ושייר * והא * אלו
קתני וכי תימא דבר שיש לו קצבה קתני
דבר שאין לו קצבה לא קתני והא סימנין
דאין להם קצבה וקתני וכי תימא ה"נ כדרב
ספרא האיכא מיתת אדון תיובתא דריש לקיש
פריכא היא משום דאיכא למופרך מה לסימנין
שנשתנה הגוף תאמר במיתת אב שכן לא
נשתנה הגוף * תני חדא ענק עבד עברי
לעצמו וענק אמה העבריה לעצמה ותניא
אידך ענק אמה העבריה ומציאתה לאביה *
ואין לרבה אלא שכר בטלה בלבד מאי לאו
הא דנפקא בסימנים והא דנפקא לה במיתת
אב לא אידי ואידי דנפקא לה בסימנין ולא
קשיא * הא דאיתיה לאב הא דליתיה לאב
בשלמא ענק אמה העבריה לעצמה * למעוטי
אחין * דתניא * והתנחלתם אותם לבניכם
אחריכם אותם לבניכם ולא בנותיכם לבניכם
* מכאן שאין אדם מוריש זכות בתו לבנו אלא
ענק ע"ע לעצמו פשימא אלא למאן אמר רב
יוסף יו"ד קרת * קא חזינא הכא אביי אמר * הכי
אמר רב ששת הא מני תומאי הוא דתניא
תומאי אומר * לו ולא לבעל חובו גופא אלו
מעניקים להם היוצא בשנים ויובל ובמיתת
אדון ואמה העבריה בסימנין אבל בורח ויוצא
בגרעון כסף אין מעניקים לו ר"מ אומר בורח
אמה

למטה. אם הביאה לפני זמנה אין סימנין: ה"ג להא ממיתתא צפרק
יולא דופן בן תשע שנים שהביא שתי שערות שומא מבן מ' שנים ויום
אחד עד י"ב שנה ויום אחד ועודן בו שומא רבי יוסי בר' יהודה אומר
סימן בן י"ג שנה ויום אחד דברי רבי יוסי. והתם פריך ליה בגדה אמאי
נקט י"ג ולא נקט י"ב וזמתיך לה: בן
מ' שנים. הכל מודים שומא: מבן
תשע ועד בן י"ב שנה ועודן בו.
כשהגיע לי"ב ולא נשרו פלוגתא אלב
לש נשרו קודם י"ב לא פליג ר' יוסי
דליגלאי מילתא דלאו סימן הו ומנן
י"ג שנים ויום אחד מרדו רבנן דהו
סימן ואפילו נשרו: שומא. ורוא"ה
לנע"ז ודרכה לזמנה זה שער אלמא
המביאה קודם תשע אינו סימן יש לה
קצבה למטה: ד' מעניקים להם. תנאי
פליגי לקמן איכא למי"ד צורה ויואל
בגרעון כסף אין מעניקים לו ואיכא
למי"ד יולא בגרעון כסף מעניקים לו
לפיכך קצב צהר ר' שמעון מנין ארבעה
ואין צורה וגרעון אחד מהן וקס"ד
השתא שאל היולא צבט שנים והיולא
ציוכל ונרעץ שיואל צמיתת האדון
וסימנין דלמנה העבריה: ש"ששה טהון
באיש. שנים ויובל ומיתת אדון
דנרעץ ושלשה באשה שנים ויובל
וסימנין: ואין רציעה באשה. ולקמיה
פריך בלא רציעה נמי אמה העבריה
יולאת צמיתת האדון: כדרב ספרא.
דיש לה קצבה למטה: מיתת אדון.
לא קתני * צמית ד': שנים ויובל. הפוגע
במוך שש: ויובל של רציעה. ויובל
המוליא את הנרעץ והני תפושיו דיובל
כל חד חשיב צלפי נפשיה: ה"ג
מסתברא דלמיתת אדון לא קתני
צה: ואם איתא. דתנא מיתת האדון
ומתני ויובל כחד חשיב להו הא איתא
נמי באשה ומאי ניהו דקאמר אין
רציעה באשה דבלא רציעה נמי הו צה
ארבעה ענק: ואין לרבה. צמיתתה
אלא שכר בטלה כמה שצטלה
ממלכתה כשהגבהתה ולקמיה פריך
ענק ע"ע לעצמו פשימא: הא דנפקא
בסימנים. ואיכא קייס הו לזכ:
והא דנפקא במיתת האב. דהואיל
ליתיה לזכ זכיה איהי ענק: זכות
בתו. זכות שוכתה לו מורה שצמ
צמו: יו"ד קרת. יו"ד שהיא קטנה
עשאה עיר גדולה כלומר האריך
משנתו מסו: ויא * צמית חובי.
ומדסבירא לן כרבי נתן אמא לו
אפקיה כדפרשית לעיל (דף טו.): א"ו
מעניקין להן בו. ולקמן ילפינן כוליה
למעמיהו: א"א * יוצא בשש. דהענק
צדיקיה כמיב: תשלחנו וכי תשלחנו.
תני זמני תשלחנו ולרבות שאר
שילוחין להענק: שאין שילוחו מעמך.
מדעתך אלא מאלהיס: ששילוחו *
מעמך. שיהא מקבל גרעון ומשלחו:
הש"ששה בעי. להסליס שש ולאחר השלמה
הרי הוא כיואל צמית ועניקהו:

הנהגות הב"ח

(ה) גבי תלמוד מהו לפי
שאל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה והא וכו'
הלכה שוקרת את
המקרא. עין רש"י
במדרשו פרק ו' דמולין
דף ג' ד"ה ותמיה לי
ועין כתיבות דף ג' ע"ג
בש"י ד"ה אהי מני
ארבעה:

תורה אור השלם

א) והתנחלתם אתם
לבניכם אחריכם לרשת
אחיה לעולם בהם
ועבדו וקאחיקם בני
ישראל איש בְּאָחוּיו לא
תרחק בו בְּפָרְדוּ:
(והרמב"ם, טו.)

ב) העניק העניק לו
כמאן וימריק וימריק
אשר פרקד * אלקיך
תתן לו: (והרמב"ם, טו.)

ג) כי יקבר לך אחיך
העברי או העברייה
ועבדך שש שנים
ובשנה השביעית
תשקלו חפשי מעמך:
(והרמב"ם, טו.)

ד) וכי תשלחנו חפשי
מעמך לא תשלחנו
רקס: (והרמב"ם, טו.)

ה) כי תקנה עבד עברי
שש שנים יעבד
ובשבעת יצא לחפשי
הקם: (שמות כא, ב)

אין מעניקין לו ויוצא בגרעון כסף מעניקים להם
שלשה באיש וג' באשה ואי אתה יכול לומר ארבעה באשה מנה"מ
דת"ר * יכול לא יהו מעניקים אלא ליוצא בשש מנין לרבות יוצא ביובל ובמיתת האדון ואמה העבריה בסימנין
ת"ל * תשלחנו * וכי תשלחנו יכול שאני מרבה בורח ויוצא בגרעון כסף ת"ל וכי תשלחנו חפשי מעמך מי ששילוחו
מעמך יוצא בורח * ויוצא בגרעון כסף שאין שילוחו מעמך רמ"א בורח אין מעניקין לו דאין שילוחו מעמך אבל יוצא
בגרעון כסף ששילוחו * מעמך בורח השלמה בעי דתניא מנין לבורח * שחייב להשלים ת"ל * שש שנים יעבד
יכול

